

Päätösten ennakkovaikutusten arviointi Lempäälässä

KH 12.8.2024

Ennakkovaikutusten arviointi tuo läpinäkyvyyttä päätöksentekoon

Päätösten ennakkovaikutusten arvioinnilla tarkoitetaan sitä, että asian valmisteluvaiheessa arvioidaan, millaisia tulevia vaikutuksia päätöksellä on.

Päätösten ennakkovaikutusten arviointi tekee valmistelun läpinäkyväksi ja antaa sekä päättäjille että kuntalaisille tietoa valmistelun taustoista ja toiminnan vaikutuksista. Ennakoarviointi myös jäsentää ja selventää valmistelu- ja päätöksentekotilanteita.

Ennakoarvioinnissa valmistelija kuvaa ehdotuksen myönteisiä ja kielteisiä vaikutuksia ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisumalleja päätökselle. Tällöin voidaan puntaroida julkisesti päätösesityksen perusteluja ja osoittaa ratkaisuvaihtoehtojen edut ja haitat.

Päätösten vaikutuksia arvioidaan sekä lyhyellä että pitkällä aikajänteellä. Arvioinnin yhteydessä varmistetaan, että päätökset tukevat kunnan strategisia tavoitteita.

Jokaisesta toimielinpäätöksestä tehdään joko suppea tai laaja ennakkovaikutusten arviointi

	Suppea	Laaja
Sovellettavat päätökset	Kaikki toimielinpäätökset, pois lukien: oikaisuvaatimukset, henkilövalinnat, tiedoksi merkittävät asiat, toimeenpanopäätökset, yksilöä koskevat päätökset, talousarvio, tilinpäätös, osavuosikatsaus	Välittömästi kuntalaisten palveluihin vaikuttavat päätökset, merkittävät rakenteelliset muutokset
Näkökulmat	<ul style="list-style-type: none"> • Kuntastrategia • Talous • Henkilöstö • Muut vapaavalintaiset näkökulmat 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuntastrategia • Talous • Henkilöstö • Kuntalaiset • Lapset • Ympäristö • Yritykset ja työllisyys
Muoto	Kirjalliset perustelut osana päätöksen valmistelutekstiä	Erillinen, määrämuotoinen päätöksen liite (taulukko)
Vaihtoehdot	Arvioidaan vain yhden päätösesityksen vaikutukset	Arvioidaan useampaa eri vaihtoehtoa

Apukysymykset vaikutusten arviointiin

Kuntastrategia

- Miten päätösehdotus toteuttaa voimassa olevaa kuntastrategiaa?
- Minkä kuntastrategian osa-alueen kanssa päätösehdotus on ristiriidassa?

Talous

- Millaisia taloudellisia vaikutuksia päätösehdotuksella on pitkällä ja lyhyellä aikavälillä?

Henkilöstö

- Miten päätösehdotus vaikuttaa kunnan henkilöstöön?
- Miten vaikuttaa henkilöstön työmäärään tai asemaan?
- Aiheuttaako muutoksia työtehtäviin, työaikoihin, kouluttautumistarpeisiin tai palkkaan?

Kuntalaiset

- Miten vaikuttaa kuntalaisten hyvinvointiin?
- Miten vaikuttaa palvelujen saatavuuteen?
- Miten vaikuttaa kuntalaisten asumiseen tai asuinympäristöön?
- Miten vaikuttaa turvallisuuteen tai turvallisuuden tunteeseen?
- Miten edistää eri väestöryhmien yhdenvertaisuutta ja sukupuolten välistä tasa-arvoa?

Lapset

- Miten vaikuttaa lasten ja nuorten hyvinvointiin ja oikeuksien toteutumiseen lyhyellä ja pitkällä aikavälillä?
- Minkälaiset vaikutukset ovat eri lapsi- ja nuorisoryhmiin?
- Miten vaikuttaa heikommassa asemassa olevien lasten ja nuorten asemaan?

Ympäristö

- Miten päätösesitys vaikuttaa ympäristöön? Esimerkiksi: Ihmisten elinolot, liikkuminen, viihtyvyys
- Luonnon monimuotoisuus, ilmasto, maaperä
- Kaupunkikuva, kulttuuriperintö jne.

Yritykset ja työllisyys

- Millaisia vaikutuksia päätösehdotuksella on yrityksiin, yritystoimintaan, yritysten väliseen kilpailuun ja yrittäjyyteen?
- Millaisia vaikutuksia päätösehdotuksella on työllisyyden kehitykseen?
- Edistääkö vai haittaako yritysten toimintaedellytyksiä?
- Miten ehdotus vaikuttaa työpaikkojen määrään?
- Miten ehdotus vaikuttaa yritysten liiketoimintamahdollisuuksiin, kasvuun ja kehittymiseen?

Apulista päätöksistä, joista tulee tehdä laaja ennakkovaikutusten arviointi

Kaikki toimielimet

- Palveluiden ulkoistaminen
- Laajat kilpailutukset
- Yritysten toimintaa säätelevät ohjeet
- Palvelusetelin käyttöönotto tai muutokset

Yhdyskunta

- Asemakaavapäätökset (MRL:n mukaisella tavalla laaja arviointi)
- Yleiskaavapäätökset (MRL:n mukaisella tavalla laaja arviointi)
- Merkittävien hankkeiden käynnistyspäätökset
- Merkittävien ohjelmien hyväksyminen
- Merkittäviin katu- ja tiesuunnitelmiin liittyvät päätökset
- Kunnossapitoluokista päättäminen

Kasvatus ja opetus

- Maksu- ja taksapäätökset, joissa kunnalla harkintavaltaa
- Koulukuljetusperiaatteet
- Kunnan osoittamat oppilaaksiottoalueet
- Varhaiskasvatus- ja kouluyksiköiden perustaminen

